

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2024

Marking Scheme

Swedish

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

RÄTTNINGSMALL

(Max. 100 poäng)

Del I

(30 poäng)

1. Förklara dessa ord såsom de används i texten.

(a) sticker ut-

(b) luddigt-

(c) bejakar-

(d) (en) plikt-

(e) innebär-

(5 × 1 poäng)

2. Vad tycker Henrik Ekengren Oscarsson är viktigast för att räknas som svensk, enligt Lars Trägårdh?

(5 poäng)

Enligt Lars Trägårdh tycker Henrik Ekengren Oscarsson att det viktigaste för att räknas som svensk är att man kan tala svenska och att man följer svensk lag.

3. Vad håller Lars Trägårdh med Henrik Ekengren Oscarsson om?

(5 poäng)

Lars Trägårdh håller med Henrik Ekengren Oscarsson om att det är viktigt att understryka lagar och reglers betydelse i Sverige och att detta kommer före etnicitet. Man kan bli svensk utan att ha familjekoppling till Sverige, utan koppling till svenska traditioner och högtider, att ens hudfärg inte spelar någon roll.

4. Vad menar Lars Trägårdh med "Lagar genomsyras av värderingar" och vad ger han för exempel?

(5 poäng)

Lars Trägårdh menar att lagar inte är neutrala i strikt mening. De är påverkade av den kultur som finns i landet. Lars Trägårdh är kritisk till de som valt att tona ner vikten av svensk kultur och svenska värderingar i debatten om svenskhet.

Något som är utmärkande för Sverige, enligt Lars Trägårdh, är individens ställning, där jämställdhet är centralt. Denna individualism står i motvikt till familjens ställning, som är normen i kanske de flesta länder. Ett konkret exempel på detta är att varje person i Sverige beskattas individuellt.

Individens ställning som självständig ser vi också i lagar som rör barn och äldre. Statens rätt att skydda barn står över föräldrarnas rätt och det är staten, som ansvarar för äldres omsorg, inte det vuxna barnet.

5. Håller du med om detta? Förklara varför/ varför inte.

”Det är assimilering, inte mångkultur som gäller.”

(5 poäng)

Kandidaten uttrycker tydligt sin ståndpunkt. Orden assimilering och mångkultur kan tolkas olika. Kandidaten kan välja att ge sin tolkning av orden och föra en diskussion kring detta. Hen kan också välja att utgå från hur de används i artikeln och diskutera utifrån Lars Trägårdhs ståndpunkt.

6. Förklara vad Lars Trägårdh menar med:

”Vi betalar nu priset för denna välmenade förvirring.”

(5 poäng)

Den grundläggande kritiken i Lars Trägårdhs artikel är att man inte varit tydlig med vad som är obligatoriskt och vad som är frivilligt i Sverige. Man har heller inte förklarat att kulturen har en roll när man skriver de lagar vi alla måste följa. Delvis är detta politikernas fel, enligt honom, som har undvikit att tala om assimilering i detta fall. Han illustrerar detta med liknelsen att de blandat ihop staten och restaurangen.

Ett konkret exempel på en sammanblandning av staten och restaurangen är den upprörda kritiken kring socialtjänsten. Lars Trägårdh understryker att vi inte kan välja fritt bland lagar eller förhandla om dem. Däremot kan vi i det frivilliga samhället välja hur vi ska leva, liksom vi väljer bland menyer på en restaurang.

Del II

(30 poäng)

Kommentera detta citat och uttryck dina tankar med ungefär 100 ord:

”att ”dela svensk kultur”(är) inte på något sätt oviktig för att räknas som svensk”

Kandidaten utgår från citatet och uttrycker tydligt sin åsikt/ sina åsikter.

Kandidaten kan diskutera vad hen tycker är svensk kultur och vad begreppet svensk betyder.

Kandidaten kan utgå från sig själv och föra en diskussion kring kultur och identitet. Kandidaten kan diskutera ämnet utifrån Lars Trägårdhs ståndpunkt och/ eller Henrik Ekengren Oscarssons, som Lars Trägårdh refererar till.

Skriv en uppsats på ungefär 300 ord där du redogör för dina tankar om ett av de två ämnena nedan.

1. "Får man ta med sig sin kultur?"

Fanny Malmberg

eller

2. "Undvik krig, för det för alltid mänskligheten bakåt."

Hans Rosling

Följande kriterier vägs in i betygssättningen:

1. **Ett tydligt syfte** – kandidaten har förstått frågan och vet hur den ska besvaras – 30%.
2. **Ett sammanhängande svar** – kandidaten använder relevant och lämplig fakta ur materialet på ett strukturerat och meningsfullt sätt – 30%.
3. **Språklig klarhet** – kandidaten uppvisar en språkbehandling som med tydlighet och med visst flyt kan uttrycka dennes idéer – 30 %.
4. **Formalia** – grammatik, stavning – 10%.

